

(afbeeldingen en [programma lezingen en excursies ontbreken](#))

- [redactioneel inburgering - Fons Bongers](#)
- [verslag 104e algemene ledenvergadering - Finette van der Heide](#)
- [KNNV-speld uitgereikt aan Riet Vogel - Geert Timmermans](#)
- [oproep tot oprichting werkgroep Slakken - Chris van Haagen](#)
- [biodiversiteit - Evert Pellenkoft](#)
- [vogelskijken rond de vesting Naarden - Hans Schut](#)
- [in de wolken in Waterland verslag fietsexcursie 13 november - Evert Pellenkoft](#)
- [12 & 13 maart verslag excursie waterland - Jan Maarten Fiedeldij Dop](#)
- [toelichting 7e inventarisatiedag - Geert Timmermans & Fons Bongers](#)
- [handje hulp bij handhaving - Thea Dammen](#)
- [gezocht inventarisatiemedewerkers - Arthur Schaafsma](#)
- [waarnemingen](#)

REDACTIONEEL INBURGERING

De politiek blijft ons bezig houden. Mag je eigenlijk verwachten dat de politiek ons een beetje volgt? worden wij bestookt met politieke ideeën en rariteiten die ons uit de slaap houden. De KNNV houdt zich natuurlijk niet met politiek bezig .. we kunnen er echter niet de ogen voor sluiten. De ene groep, of de andere fractie, of de chaos in de ene partij of de succesvolle lobbies in de andere partij. De natuur wordt geraakt door de politiek. De Flora- en faunawet is recent in nadelige zin gewijzigd. Na de nostalgie, is de natuurbescherming is ook al niet meer wat het geweest is. De beschermingsstatus van diverse diersoorten is nu slechter dan voor de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet, dat geldt vooral voor vogels. Er worden zelfs afschotvergunningen voor holenduiven verstrekt; dat was tijdens de Vogelwet ondenkbaar.

Bij halsbandparkieten moet ik steeds aan de politiek denken. Het zijn een soort van allochtonen, en die moet je onder het huidige politieke klimaat met verdenking bekijken. De ene allochtoon wordt daarbij verdacht omdat hij niet inburgert, de andere is juist verdacht als hij dat wél doet.

Vorig weekend had ik twee ervaringen die mij vrolijk stemden. Tijdens een wandeling in de Hoge Dijk hoorde ik een zanglijster zingen. Hij imiteerde allerlei andere vogelsoorten die in zijn omgeving voorkomen. Hij imiteerde perfect: scholekster, grutto, tureluur, Kievit en toen kwam het: overduidelijk, herhaald zoals dat bij zanglijsters hoorde, mengde hij de roep van halsbandparkieten in zijn zang.

Op de zondag gaf ik een vogelexcursie in het Centrale Park van Gaasperdam, in Zuidoost. Op weg naar de ontmoetingsplaats hoorde ik wederom een halsbandparkiet. Niet uit de top van de platanen, waar ze graag de knoppen uit wegslopen maar uit de dichte ondergroei van een abelen-essenbos. Meteen vervolgde de vogel met nasale ehn-ehn-geluidjes en allerlei rasse strofen. Mijn eerste spotvogel van het jaar. Ook hij had de markante roep van de halsbandparkiet in zijn zang verweven. Net zoals bleke Zuidoosters het stoer vinden om Antilliaanse of Surinaamse woorden in hun vocabulaire op te nemen.

Onwillekeurig moest ik weer aan de politiek denken. Zonder exoten vind ik Nederland toch een stuk ongezelliger.

Namens de redactie, Fons Bongers

VERSLAG 104e ALGEMENE LEDENVERGADERING: 5 MAART 2005

Aanwezig zijn 29 leden, inclusief alle bestuursleden en inclusief de ere-leden Ger van Zanen en Hein Koningen. Zes leden hebben om verschillende redenen afgebeeld: Tobias Woldendorp, Nora van der Meijden, Hans Schut, Jannie Elderman, Jeanine Ebert en Norbert Daemen.

1) Opening door de voorzitter en welkom

2) ingekomen stukken en mededelingen

Voorzitter Geert Timmermans verwelkomt de aanwezigen die de kou en de dikke lagen sneeuw hebben getrotseerd om de ledenvergadering te kunnen bijwonen. Er zijn dit jaar geen ingekomen stukken voor de ledenvergadering. Geert kijkt terug op het afgelopen jaar en vooruit op 2005:

In het afgelopen jaar heeft Joost Kazus op 20 oktober besloten het bestuur te verlaten omdat hem een meer zakelijke koers voor ogen stond, terwijl het bestuur koos voor een spontanere aanpak. Het bestuur betreurt zijn beslissing en vindt het jammer dat het zo gelopen is. Joost heeft ervan afgezien vandaag aanwezig te zijn en de gebruikelijke dank in ontvangst te nemen, maar het bestuur dankt hem hartelijk voor zijn inzet en voor het vele werk dat hij voor de vereniging verricht heeft. Hij krijgt dan ook een applaus van de zaal.

Joost heeft aangeboden te helpen de nieuwe statuten bij de notaris te laten passeren.

Op 18 april 2004 heeft de afdeling als onderdeel van ons eigen 100-jarig bestaan (in 2001) en ter gelegenheid van de opening van het nieuwe bezoekerscentrum van het Amsterdamse Bos, de Molshoop, een fladderiep geschonken. De boom doet het goed en heeft dit jaar bijna 10 meter schot gemaakt.

Op de oproep vorig jaar in Blaadje om bijdragen voor een beamer (een soort digitaal dia-apparaat) te storten heeft ons lid Albert van Dijk zeer positief gereageerd: hij wil de aanschaf van een beamer mogelijk maken door een aanzienlijk bedrag te geven. Geert gaat op zoek naar een beamer met een goede prijs-kwaliteit verhouding.

Sinds oktober vorig jaar gebruiken we dit nieuwe zaaltje. Het bevalt zeer goed. Er is applaus voor degenen die dit mogelijk hebben gemaakt.

Op 22 januari hebben we voor het eerst een "Open middag" georganiseerd. Er waren zo'n 100 belangstellenden. Men was enthousiast. Afgesproken wordt volgend jaar op de laatste zaterdag in januari opnieuw een Open middag te organiseren.

Ons afdelingsblad "Blaadje" bestaat dit jaar 25 jaar. Dit willen we vieren met een jubileum-nummer, dat samen met de Vogelwerkgroep gemaakt zal worden over vogelgebieden in en om Amsterdam. Het boekje zal gratis worden verstuurd aan alle leden.

Op 9 maart is de opening van de tentoonstelling Stadse Beesten in het Amsterdams Historisch Museum. Onze afdeling heeft aan de tentoonstelling bijgedragen, dus gaat

allen kijken! De tentoonstelling duurt tot 4 september. Zie ook de aankondiging van Evert Pellenkroft in Blaadje 2005-1, blz. 32.

Afgelopen jaar zijn in totaal 61 activiteiten georganiseerd! Dit is mogelijk dankzij de coördinatrice Gerritje en de enorme inzet van de leden (applaus).

De zevende algemene inventarisatiedag is dit jaar op 2 juli. De plek is nog niet helemaal zeker maar wordt waarschijnlijk De Hoge Dijk. In Blaadje 2 zal dit gepubliceerd worden.

Ook dit jaar zijn er weer twee bus-excursies: de eerste op 18 juni met Aat van Selm naar de Tankenberg en de tweede op 27 augustus met Norbert Daemen naar de Loonse en Drunense Duinen.

De insectenwerkgroep zal ook weer een excursie organiseren.

Ria Simon zal dit jaar naast mini-excursies ook door-de-weekse halve en (door-de weekse) hele dag excursies begeleiden.

Tot slot: het is dit jaar het slakkenjaar. Er liggen achterin de zaal posters om mee te nemen. In het najaar komt er een mini-cursus met excursie onder leiding van Tello Neckheim over slakken. Bij voldoende belangstelling (tenminste vijf leden) volgt de oprichting van een slakkenwerkgroep.

3) Verslag van de algemene ledenvergadering van 20 maart 2004

Dit verslag vindt u in Blaadje 2 2004 op blz. 3.

Het verslag wordt goedgekeurd.

4) Verslag van de algemene ledenvergadering van 3 april 2004

De aanwezigheid van tweederde van alle leden is vereist bij het vaststellen van nieuwe statuten. Als dat niet het geval is is het bijeenroepen van een nieuwe vergadering verplicht. Daarom waren er in 2004 twee algemene ledenvergaderingen. Het verslag van de tweede vergadering staat in Blaadje 2004-2 op blz. 8.

De tekstverwerker heeft de agendapunten doorgenummerd, in plaats van opnieuw te beginnen: 15. Opening door de voorzitter moet zijn: 1. Opening door de voorzitter, 16 wordt 2 enz. Behoudens dit foutje wordt het verslag onder applaus goedgekeurd.

5) Bespreking jaarverslagen

1) [jaarverslag bestuur](#): Blaadje 1 2005, blz. 5 en 6. Op blz. 6 in de laatste alinea bij het ledental van 470 op 1 januari tussenvoegen: 2004. Verder geen opmerkingen.

2) [jaarverslag ledenadministratie](#): Blaadje 1 2005, blz. 7. Geen opmerkingen.

3) [jaarverslag paddestoelenwerkgroep voor microscopie](#): Blaadje 1 2005 blz. 9. Geen opmerkingen.

4) [jaarverslag insectenwerkgroep](#): Blaadje 1 2005, blz. 9. Geen opmerkingen.

5) [jaarverslag planten- en paddestoelenwerkgroep](#), Blaadje 1 2005, blz. 11. Geen opmerkingen.

6) [jaarverslag spinnenwerkgroep](#): Blaadje 1 2005, blz. 12. Geen opmerkingen.

7) [jaarverslag mossenwerkgroep](#): Blaadje 1 2005, blz. 13. Geen opmerkingen.

8) [jaarverslag hydrobiologische werkgroep](#): Blaadje 1 2005, blz. 14. Geen opmerkingen.

9) [jaarverslag lezingen, excursies en mini-cursussen](#): Blaadje 1 2005, blz. 14. Zoals eerder gezegd: zeer veel activiteiten! Verder geen opmerkingen.

10) [jaarverslagen Blaadje](#), verzending en redactie: Blaadje 1 2005, blz. 19. Geen opmerkingen.

Alle verslagen worden goedgekeurd onder applaus voor de inzet.

6) Jaarrekening en balans over 2004, verslag van de kascommissie 2004, begroting 2005

David Ng deelt een, naar aanleiding van de kascommissie-controle herzien, overzicht uit. Hiermee vervalt het overzicht dat in Blaadje 1 2005 is gepubliceerd. In Blaadje 2 is het nieuwe, ook naar aanleiding van deze ledenvergadering bijgewerkte, overzicht geplaatst.

David licht de jaarrekening toe:

De baten: Het aanzienlijke bedrag aan contributies wordt veroorzaakt door het inlopen van achterstallige contributies.

De donaties zijn dit jaar ook hoog: dit komt door de Milieuprijs aan het begin van het jaar en de aanzienlijke donatie van Albert van Dijk voor de beamer, waarvoor het bestuur hem uiteraard zeer erkentelijk is.

Er is in 2004 geen rente ontvangen, omdat deze op 1 januari 2005 is gestort.

In 2004 zijn er nog veel Wilde Stad boeken aangeschaft en verkocht. De post diversen bestaat dit jaar geheel uit kraamwerk, maar dit is niet zo genoemd, omdat het geen structureel onderdeel is (volgend jaar kunnen er andere zaken bij diversen ondergebracht worden of kan er geen kraamwerk zijn).

Wat lasten betreft: de afdracht was dit jaar relatief hoog omdat de rest-afdracht van 2003 ook in 2004 is betaald. In maart wordt een voorschot, ongeveer 80 % van de afdracht betaald, waarna aan het eind van het jaar het definitieve bedrag wordt vastgesteld. Deze $\pm 20\%$ voor 2003 is in 2004 aan de landelijke vereniging overgemaakt, vandaar dat in 2004 een afdracht van $\pm 120\%$ is betaald.

Dat er nog lasten vanwege 100 jaar KNNV waren in 2003 komt doordat zowel de plaquette als de fladderiep (deels) in 2004 zijn betaald. Alle jubileumkosten zijn nu afgerekend.

Voorzoningen nieuwe apparatuur: de gift van Albert van Dijk was hiervoor bedoeld en is dus op deze post geboekt (dit in tegenstelling tot de in Blaadje 1 gepubliceerde jaarrekening).

De balans: van het totaalbedrag is \hat{a} , $\rightarrow 3106,32$ geormerkt voor het mussenproject (tellingen uit 2001, deze moeten nog steeds tot een publicatie bewerkt worden), dit is een daarvoor bedoelde subsidie. Van het vermogen zal in de loop van het jaar de afdracht aan de landelijke KNNV betaald worden. Het vermogen is dus minder hoog dan zich op het eerste gezicht laat aanzien.

(De definitieve rekening over 2004 wordt direct na dit verslag in Blaadje opgenomen, redactie)

Fons Bongers leest het verslag van de kascommissie voor. De opmerkingen van de kascommissie zijn alle verwerkt in het nieuwe overzicht dat David ter vergadering heeft uitgedeeld.

De kascommissie dechargeert de penningmeester voor 2004.

De kascommissie is van mening dat het vermogen van de Vereniging te hoog is. Het bestuur zal zich hierover buigen. De vergadering gaat onder applaus akkoord met de decharge van de penningmeester.

David geeft een toelichting op de begroting:

Voor rente en nieuwe boeken heeft hij minder ingeschat dan het afgelopen jaar, o.m. omdat in- en verkoop van de Wilde Stad nu afgerond zal worden. Ook de post diversen heeft hij bewust laag gehouden omdat verkopen een bijzaak is.

Contributies en afdracht hoofdbestuur houdt David in de begroting constant. De schommelingen hierin worden immers veroorzaakt door de tijdstippen van betaling.

Voor de jubileum-uitgave over vogels is â, - 1000,= begroot. Hiernaast zullen hiervoor subsidies worden aangevraagd.

Trees Kaizer vraagt of er een budget per werkgroep is. Het antwoord is nee, de reservering is bedoeld voor de declaraties van werkgroepen. Werkgroepen kunnen alle activiteiten, die geld kosten en die nodig zijn om de werkgroep te laten draaien, declareren voor zo ver dat redelijk is. Het gaat om huur-, porto- en kopieerkosten. De ene werkgroep is hier meer geld aan kwijt dan de andere.

Voorzieningen nieuwe apparatuur moet nog op de begroting 2005 gezet worden.

Deze post staat nu alleen op de balans.

7) Verkiezing kascommissie

In de agenda (Blaadje 1 2005, blz. 2) staat abusievelijk dat Lex Dop aftredend is. Dit moet zijn Fons Bongers. Onder applaus en met een bosje bloemen wordt hij bedankt voor zijn werk voor de kascommissie. Linda Hegeraad wordt onder applaus gekozen tot nieuw kascommissielid.

8) Verkiezing bestuur

Er treden dit jaar geen bestuursleden af of toe. Geert Timmermans laat weten dat hij volgend jaar aftreedt als voorzitter.

Oproep: er is behoefte aan nieuwe bestuursleden! Als u iemand weet, ook van buiten de vereniging: geef dit door aan het bestuur!

9) Verkiezing afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde voor de Vertegenwoordigende Vergadering van de KNNV op 16 april 2005-03-09

Respectievelijk Geert Timmermans en Finette van der Heide worden gekozen.

10) Rondvraag

Saskia Molin vraagt of het niet mogelijk is de VOFF cursus om opleiders voor inventarisaties op te leiden, in Amsterdam te geven, omdat er vast genoeg Amsterdammers belangstelling voor hebben. Het bestuur zal een aanvraag hiervoor overwegen.

11) Sluiting van de vergadering met huldiging van Riet Vogel

De voorzitter sluit de vergadering af met een toespraak tot Riet Vogel. Zij verzorgt al 15 jaar lang zonder ooit af te zeggen koffie en thee op vergaderingen en lezingen van de KNNV Amsterdam. Zij krijgt uit erkentelijkheid hiervoor een KNNV lintje, een boek over uilen en een bos bloemen.

Na de pauze verzorgt Thea Dammen in het kader van leden voor leden een lezing met film over bewonersparticipatie in de Pijp. Het gaat over het opzetten en onderhouden van geveltuintjes en het drijfvuil verwijderen uit de zgn. floatlands in de Boerenwetering; verder doet zij met een groep onderhoud in het Sarphatipark en roept ze leden op hun kennis aan deze en dergelijke groepen ter beschikking te stellen.

Namens het bestuur, Finette van der Heijden (secretaris)

KNNV-SPELD UITGEREIKT AAN RIET VOGEL

Op de jaarvergadering van 05-03-2005 ([zie foto's](#)) is door het bestuur onder luid applaus de KNNV-speld uitgereikt aan Riet Vogel. Het bestuur was unaniem van mening om de jarenlange en trouwe inzet van Riet Vogel voor de vereniging met een zilveren speld te honoreren.

In de toespraak van de voorzitter Geert Timmermans werd haar inzet als volgt omschreven:

“Tijdens ons 90 jarig bestaan reageerde Riet Vogel op een advertentie in de Echo, geplaatst door Hein Koningen, om eens kennis te komen maken met de KNNV, afdeling Amsterdam.

Riet reageerde daarop en was vanaf die tijd een enthousiast excursie-ganger en werd ook lid van de plantenwerkgroep. Vrijwel meteen bood Riet aan om voor de koffie en thee te zorgen tijdens de lezingen en dat doet ze nu al bijna 15 jaar. Riet schafte textiel aan, dan wist ze zeker dat het schoon was, en borduurde daar met fraaie letters KNNV op. Riet kan heel filosofisch overkomen want naast haar vrijwilligerswerk voor de KNNV is Riet ook actief bij het Leger des Heils en doet ze daar mee aan de soeproute.

Want zegt Riet “toen ik door omstandigheden mijn twee zonen alleen moest opvoeden moest ik een beroep doen op de maatschappij en toen de jongens groot genoeg waren vond ik dat ik iets terug moest doen aan die maatschappij”.

Nu vecht Riet tegen haar reumatiek en probeert ze zolang mogelijk actief te blijven, nou Riet wij weten zeker dat ze jou niet makkelijk klein krijgen, nog lang niet!

De afdeling Amsterdam wil je zeer hartelijk bedanken voor je trouwe en enthousiaste inzet en voor het feit dat we altijd op je kunnen rekenen; je bent er altijd en hopelijk nog heel lang.

Ik heb twee dingen om deze dank tot uitdrukking te brengen een boek over je lievelingsvogels: de uilen en een zilveren KNNV-speld!

[Geert Timmermans](#)

OPROEP TOT oprichting werkgroep slakken

Wij (Wilbert Cornelissen, Tello Neckheim en ondergetekende) zijn een werkgroep in oprichting en hebben al een bijeenkomstruimte. Maar we zoeken nog enthousiaste leden. De bedoeling van de werkgroep is het onderzoeken van slakken in Amsterdam en omgeving. We willen een woensdagavond per maand bijeenkomen. Belangstellenden kunnen contact opnemen met :

Chris van Haagen
Dovenetelstraat 18-I
1031 VX Amsterdam.
Tel: 020-6374927

BIODIVERSITEIT

In een krantenrecensie las ik dat de directeur van de botanische tuinen van Genève, het voorwoord van de driedelige Flora Alpina 2004, gebruikt om eens flink naar de

moderne moleculaire biologie uit te halen. Hij verzucht in zijn voorwoord dat de bioloog steeds vaker in het lab en niet in het veld te vinden is. "Punctuele experimenten met een snel wiskundig rekenmodel worden meer gewaardeerd dan een alomvattend, intuïtief, gedurende jaren verworven weten." Iedereen heeft het over biodiversiteit, maar er worden geen mensen meer opgeleid die deze diversiteit in detail kunnen herkennen, meten en beschrijven. De veelsoortigheid is op lange termijn nauwelijks te behouden als niemand meer de afzonderlijke componenten herkent." Het bestuderen van de plantjes op de berghellingen wordt meer en meer het werk van amateurs: tegen de 4500 soorten zijn door hen gevonden en grotendeels gefotografeerd.

Als dit voor onze Nederlandse situatie ook geldt is inventarisatie door verenigingen als de KNNV of SOVON des te belangrijker. Behoud van soorten begint bij kennis van de natuur als die maar wordt overgedragen. Bij overheden ontbreekt het hier veelal aan bij beslissingen over leven en laten leven of ze negeren het. Een gemeentelijke erkenning van ons "Meten is weten" met een symbolisch prijsje helpt daar helaas niet bij.

[Evert Pellenkoft](#)

VOGELS KIJKEN ROND DE VESTING NAARDEN

8 Februari 2005: wellicht de mooiste dag tot nu toe van deze toch weer niet echte winter. Prachtig zonnig weer, geen wind, 0 graden (nachts min 5 graden), de vestinggrachten voor 90% dicht met dun laagje ijs. Verleden jaar is er veel gedund in de omringende boom- en struiklaag, ook zijn er veel nieuwe bomen langs de binnengracht bijgeplant. Twee uur gaans is de vesting in 't rond over een comfortabel asfaltpad, soms wel eens druk met hondenuitlaters, een enkele trimmer, maar vandaag niet. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de onderlinge verhoudingen heb ik de totaalaantallen of nabijkomende genoteerd op deze toch altijd wel bijzondere route. Koolmees ca 30 - pimpelmees 6 - winterkoning 1 - roodborst 1 - merel ca 8 - ringmus 2 - kramsvogel 1 - ekster 5 - gaai 2 - zwarte kraai 4 - grote bonte specht 2 - scholeksters 8 (in weide tussen rijksweg A1 en de vesting) - aalscholver 1 (overvliegend) - zilvermeeuw ca 150 (in genoemde weide) - wilde eend ca 100 (voornamelijk buiten vestinggracht) - knobbelzwaan 16 (buitengracht) - meerkoet 8 - fuut 8 (waarvan 1 in winterkleed) - kuifeend 4 - kraakeend 3 (2 man en 1 vrouw).

[Hans Schut](#)

IN DE WOLKEN IN WATERLAND VERSLAG FIETSEXCURSIE 13 NOVEMBER 2004

Met slechts twee deelnemers vertrok ik richting Waterland. Ze vroegen me wat ik zou doen als er niemand stond. "Alleen gaan, de excursie gaat altijd door". Bij vogels kijken zijn weinig deelnemers zelfs een voordeel. De wegblijvers kregen nu ook weer ongelijk, want ondanks de gruwelijke weersvoorspelling hadden we een prachtige dag. Juist het weer speelde een voorname rol op onze tocht. In Durgerdam stonden we bij een kleine dichtbegroeide voortuin een tijdje te genieten van de vele "gewone soorten" die daar nog zaten. Zingende spreeuwen en huismussen, kauwen, merels, een winterkoning, een vink en koolmezen, zoals dit in de stad vroeger vaak zo gewoon was. Bij een plasdras-plek zat een grote groep

waterpiepers. De grijze zweem op de rug en de oogstreep waren goed te zien door de kijker, geluid ook anders dan de eveneens aanwezige graspiepers. Verder watersnippen en het hier wonende paartje torenvalken en, achter ons, het tink-tink geluid van baardmannetjes in het riet. Bij de overhoop gehaalde Kinseldam zaten ver weg alleen meeuwen en wat smienten. Maar daarna vlak langs de dijk.. heel bijzonder hier.. een vrouwtje ijseend uit het hoge noorden. Verder weg twee brilduikerwoerden en vele honderden fluitende smienten. Wies ontdekte een groep wulpen met daartussen een tureluur.

Laag gegak van de hier broedende grauwe ganzen en hoge uitschieters van wauwelende kolganzen. De groepjes kolganzen, vaak de twee ouders met twee of drie jonge vogels vluchten steeds weg in familieverband. Blijkbaar een goed broedjaar want er waren veel jongen te herkennen aan het ontbreken van zwarte strepen op de buik en geen duidelijke witte kol bij de roze snavelbasis. Van hun ouders leren de jongen waar ze in de winter naar toe moeten trekken voor voedsel. Na Uitdam gingen we op een picknickbank even een broodje eten en we zaten op de eerste rang. Voor ons enkele waakzame families kolganzen, erachter honderden brandganzen en wolken onrustige kieviten en goudplevieren in de lucht.

In de verte donkere wolkenluchten met regenvegen eronder en aan de andere kant enorme schilderachtige stapelwolken. Zij doen mij en Marijk denken aan de documentaire film *Hollands Licht* (2003) volgens de makers, de gebroeders de Kroon, een fascinerende zoektocht naar het wezen van ons "Hollandse licht". De film gaat van begin tot eind over licht "over kijken". En dan plotseling "is het "kermis in de hel", een fantastische brede regenboog licht op. De stevige wind zou een dreigende bui wel langs ons drijven, zo was onze inschatting "we hadden immers hiermee steeds geluk gehad op deze tocht. Daarom bleven we kijken en het werd steeds mooier, helemaal als je door de kijker keek" er verscheen zelfs een dubbele regenboog aan de rechterkant.

Je hoort in onze club maar weinig over meteorologische verschijnselen. Misschien is het daarom aardig om eens over dit transparante en vluchtige weereffect uit te weiden. Als je naar de regenboog kijkt sta je met de zon in de rug en het middelpunt van de regenboog op "lijn". Het witte zonlicht, dat alle kleuren van de regenboog bevat, wordt door de beschreven ronde regendruppeltjes gebroken, zodat de kleuren apart zichtbaar worden. Op het plaatje met regengordijn zie je een bol als uitvergroete druppel in de regenboog om dit duidelijk te maken. Verschillende kleuren buigen verschillend af in de bol : dat wil zeggen dat het breken van een lichtstraal in kleine gradaties van de kleur afhangt. Blauw licht bijvoorbeeld buigt bij de overgang van lucht naar water iets sterker af dan rood licht. De zo ontstane kleuren rood, oranje, geel, groen, blauw en violet lopen geleidelijk in elkaar over. De boog is rood van buiten; naar binnen toe loopt de kleur via geel en groen naar blauwachtig en wordt daarbij steeds fletser. De kleurintensiteit en de breedte van de boog zijn afhankelijk van de grootte van de regendruppels: bij grote druppels ontstaat een smallere regenboog met sterkere kleuren. De regenboog heeft de begrensdte vorm van een kring, omdat deze een bepaalde vaste afstand tot de ronde zon heeft en in de vorm van een kegelprojectie met een hoek van 42,5° op een regengordijn weerkaatst. Alleen de druppeltjes die op de rand van die kegelmantel liggen lichten op. Bij laagstaande zon is de regenboog een halve cirkel boven de horizon, maar vanuit een vliegtuig kunnen we zelfs een volledige cirkel zien. Hoe lager de zon aan de hemel is, hoe meer er van de regenboog te zien is, zo ook in november wanneer

het richting kortste dag gaat. Soms zien we, door dubbele terugkaatsing van zonlicht in druppels, buiten de gewone regenboog nog een tweede zwakkere bijregenboog. De kleuren staan in omgekeerde volgorde van de hoofdboog. We zagen ook dat de bijboog een eindje buiten de gewone boog stond en dat tussen de beide bogen de hemel donker is: de "band van Alexander". In Genesis 9 /Nieuwe Vertaling staat symbolisch: "Wanneer Ik wolken samendrijf boven de aarde en in die wolken de boog zichtbaar wordt, zal Ik denken aan mijn verbond met jullie en al wat leeft, en nooit zal het water aanzwellen tot een vloed die alles en iedereen vernietigt" ... wel aardig als je in Waterland aan de gestaag stijgende zeespiegel denkt. Er kwam weer een bui langs drijven en om deze te ontwijken gingen we de doodlopende Rijperdwarsweg in. Wies wist te melden dat deze weg altijd goed voor vogelaars is en ze kreeg gedeeltelijk gelijk. Niet goed voor vogels was een enorme vangkooi op het land met een paar kauwen en kraaien erin, wat onze woede wekte. Vangkooien mogen van onze vriend minister en boer Veerman achterlijk genoeg geplaatst worden bij "aantoonbare" landbouwschade door kraaiachtigen. Hopelijk is deze dwars-weg-boer! geen lid van Agrarisch Natuurbeheer of vat hij dat dan soms anders op? Met een kraai in de strop? Door dit kabinet biedt de Flora en Faunawet dieren veel minder bescherming dan voorheen. Het kabinet heeft grauwe ganzen, kolganzen en smienten weer bejaagbaar gemaakt, maar ook ree en vos zijn de klos! Veldleeuweriken, graspiepers en een grote gele kwikstaart vlogen op van een stoppelveldje. Op 100m afstand zat echter ook een fors "wijf" slechtvalk op een paaltje. Geweldig! Ze vloog na enige tijd met enorme versnelling dicht langs ons en zaaide paniek onder een groep smienten om vervolgens op een aardhoop te landen. Om na vijf minuten haar geluk te beproeven op een duif, die een kilometer verder vloog, met ruim 100km p/u snelde ze naar Uitdam en had de duif bijna, toen een buizerd tussen hen doorvloog en de twee roofridders het aan de stok kregen. Wat een cadeautje! We reden weg om in theetuin "Het Einde" dit kleurrijke avontuur te vieren met koffie en taart. Goed gelaafd gauw naar de Gouwzee waar vele eenden zaten maar geen wenssoorten als krooneend, toppereend of nonnetje. Onderweg naar huis zagen we dat de beheerschuur van Staatsbosbeheer gezelschap krijgt van een villawijkje, heel vervelend voor veelgeplaagde beheerder Ton Pieters. Ook in Waterland gaat het mis met het Landschap: grote boerenschuur hier, villaatjes daar, zo sluipt de verstedelijking verder. Ik zie die bui al weer hangen. Om hiër aan te ontsnappen droomde ik weg. Ik was immers in de wolken met die prachtige blauwgrijze slechtvalk, die ik best zou willen volgen in haar pijlsnelle vlucht!

Somewhere Over The Rainbow
Blue Birds Fly,
Birds Fly Over The Rainbow,
Why Then, Oh Why Can't I?

zong deze zoetgevooisde evergreen hemels in mijn hoofd.

Met dank aan het KNMI en de inspirerende deelnemers.

Tekst en illustratie:
[Evert Pellenkoft](#)

12 & 13 MAART 2005 EXCURSIE WATERLAND

In het licht van naderend onheil meldden zes of zeven mensen zich af voor deze

inderdaad wat ruige ganzenexcursie. Toch nog met zijn zessen, werden we door de wind op de vleugels genomen, de Poppendamergauw langs, intens groen na de spierwitte wade van een week terug. Er zouden veel Kieviten door verrast zijn, en op de vreemdste plaatsen werden watersnippen, houtsnippen, witgatjes en zo meer aangetroffen, op zoek naar voedsel langs fietspaden, in stadstuinen, op bouwplaatsen. Evengoed begeleidden ons de overlevenden, Kieviten en grutto's, met hun baltsroep en buitvluchten. Onder het loodgrijze dak vol ingehouden natte sneeuw en hagel, dat over ons heen wegwoei, met sluiers aan de opklarende horizon, graasden overal ganzen en smienten en vlogen talingen op, krakeenden, soms een slobeend, vier grote zaagbekken. Ook de futen baltsten en het rood van de grutto's (een groep van 20 exemplaren) was op volle sterkte. We ploegden tegen de wind in de dijk langs, terug naar Holysloot, waar Greet Breedijk ons koffie schonk en we rode wangetjes kregen van de rozigheid. Greet is vaker onze gastvrouw geweest. Op dit grote veebedrijf (ooit gespecialiseerd in Lakenvelders, maar sinds de pensionering van haar man teruggebracht tot vee-voor-vlees) wordt al jarenlang aan weidevogelbescherming gedaan. Afgelopen jaar werden er 122 nesten geteld, waarvan drie van veldleeuweriken.

Er zijn twee nieuwe problemen ontstaan: de verstoring door de vos, waar sinds kort met alle middelen op gejaagd wordt (tot en met lichtbakken toe) en die van de groeiende populatie grauwe ganzen, die in Waterland tot broeden komen, waardoor het eieren schudden weer is ingevoerd en wat afschot om ze vrees aan te jagen. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de jagers, die dit als vrijwilligers (onbezoldigd) doen, terwijl je zou denken dat dit een taak zou zijn voor de boswachter van Staatsbosbeheer. Maar de ongekroonde vogelbeschermster Ton Pietersen heeft andere zorgen: het broedklaar maken van veldjes, oevers beschermen van vegetaties, ringen, rondleiden enz. Zou het niet mooi zijn als eindelijk de nog steeds slinkende boerenstand benoemd werd tot landschapsbeheerder en zo de verantwoordelijkheid voor Waterland gedeeld wordt met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten? Dan is er geen ganzenprobleem meer in de winter, met al zijn ingewikkelde schaderegelingen en wordt er een natuurbeschermende status aan Waterland verleend, die de opdringende grondspeculanten en projectontwikkelaars weghoudt. Als, als de zon doorbreekt en dat deed die boven dit heerlijke waterland, 1 graad boven nul.

Op zondag was er een tweede excursie met 8 deelnemers. We zagen veel grutto's, ganzen en een vrouwtje slechtvalk. Ton Pietersen was met vrijwilligers riet aan het weghalen in een ruig reservaat van Staatsbosbeheer. Hij had een opmerkelijk standpunt over weidevogelbescherming: als er mensen door het weiland lopen om neststokken te plaatsen verstoren ze weidevogels die eieren en jongen alleen moeten laten, waardoor afkoeling plaatsvindt. Kraaien, reigers en hermelijnen zien hun kansen schoon en zo gaan door goedbedoelde beschermers vele nesten verloren. Ook subsidies per broedende vogelsoort zijn onzin, als de boer te vroeg maait of loonwerkers laat maaien, waardoor vele nesten in de maaimachine belanden.

We hadden een leuke excursie ook naar boer Breedijk en er was veel te zien onderweg, wat sommige deelnemers deed verkleumen in het immens frisse Waterland.

[Jan Maarten Fiedeldij Dop \(eerste dag\)](#)

TOELICHTING 7e INVENTARISATIEDAG ZATERDAG 2 JULI 2005

Op 2 juli gaan we voor de zevende keer met leden uit de verschillende werkgroepen een gebied in de buurt van Amsterdam op flora en fauna inventariseren. Ook niet-werkgroepleden zijn natuurlijk van harte welkom en kunnen op deze manier kennis maken met de activiteiten van de verschillende werkgroepen. Ook dit jaar is Vogelwerkgroep Amsterdam uitgenodigd.

Dit jaar zijn we op bezoek bij de natuurvereniging De Ruige Hof. Geïnventariseerd worden Klarenbeek en een deel van de Hoge Dijk. Sommige delen van het gebied zijn zeer nat! Er zijn twee kano's aanwezig: maar neemt u voor alle zekerheid toch maar laarzen mee.

In Zon Alom zal gedurende de dag voldoende thee en koffie worden geserveerd. Brood svp mee nemen.

We verzamelen om 9.30 uur bij het pand Zon Alom, Abcouderstraatweg 77, 1105 AA Amsterdam-Zuidoost (telefoon: 0294 28 5021). Voor het verzamelpunt en voor de route met de fiets of auto zie de kaart.

De locatie is ook met het openbaar vervoer te bereiken. Metro naar Holendrecht en dan met bus 120 of 126, uitstappen halte Weltevreden. Dat is bij de golfbaan aan de Abcouderstraatweg. Zon Alom ligt 200 meter vanaf de halte, het eerst huis links. Er is voldoende parkeergelegenheid bij de golfbaan; de parkeerplaats ligt op circa 3 minuten gaans vanaf Zon Alom.

Omschrijving Klarenbeek: Het is een afwisselend gebied van ruim 6 hectare met kleine landschapselementen, zoals bloemrijk hooiland, struweel, rietmoeras, knotwilgen, poelen en slotjes. In het terrein is verder nog een heemtuin en een medicinale kruidentuin te vinden. Het rietmoeras vormt het centrale deel van Klarenbeek. Omdat riet water zuivert, is de waterkwaliteit uitzonderlijk goed en dat is te merken aan de hoeveelheden en variëteiten in soorten waterbeestjes. In het riet zijn onder andere blauwborst en kleine karekieten te horen. Verder is het terrein rijk aan paddestoelen. Een deel van het gebied wordt begraasd door Soay-schapen.

Omschrijving Hoge Dijk: een veengebied van circa 120 hectare groot bestaande uit moerassen in natuur-ontwikkelingsgebied, moerasbosjes, enkele recreatie-weiden en waterpartijtjes met zeer helder water en aangeplante bosjes. De Hoge Dijk is de groeiplaats voor o.a. grote boterbloem, egelsboterbloem, pijlkruid en gewoon blaasjeskruid. Elzen, wilgen en berken zijn de belangrijkste boomsoorten in het gebied. In het gebied broeden vrij zeldzame vogels als blauwborst, ransuil en buizerd. In de berkenbossen zijn valse kopergroenzwam en verschillende parasolzwammen gevonden. Een deel van de oude spoordijk Amsterdam-Utrecht is onderdeel van de Hoge Dijk en is een groeiplaats voor zeldzame planten en mossen. De Hoge Dijk telt ongeveer 40 soorten broedvogels en veel soorten vogels zoals kuifeenden, smienten, krooneenden gebruiken het als rust- of voedselgebied. Het gebied is uitzonderlijk rijk aan riet- en struweelvogels.

De Flora-atlas van de regio Amsterdam laat zien dat er veel te verwachten is op gebied van wilde planten. Groene kikker, kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker zijn waargenomen.

De bedoeling is om aan de vooravond van de inventarisatiedag life-traps neer te zetten en deze op de ochtend van de inventarisatiedag te controleren. Bunzing, wezel, dwergmuis, bosmuis, rosse woelmuis en bosspitsmuis worden jaarlijks waargenomen. Er zijn geen recente gegevens bekend van vissen, spinnen, mossen en paddestoelen.

[Geert Timmermans & Fons Bongers](#)

HANDJE HULP BIJ HANDHAVING

Op de lezing na de laatste jaarvergadering hield ik een betoog over de meerwaarde die KNNV-leden zouden kunnen geven aan natuurbescherming en natuurbeleving in hun directe woonomgeving. Aanleiding daartoe is vooral het volkomen gebrek aan handhaving waarmee mensen die zich inzetten voor bijvoorbeeld bescherming van gierzwaluwen en andere stadsvogels, bomen, muurplanten enz. steeds weer geconfronteerd worden.

Als medewerker van een van de drie Natuur- en milieuteams die in stadsdeel Oud Zuid vanuit de wijkcentra actief zijn spreken wij dan ook over de onmisbare "oog en oor"-functie die bewoners vervullen bij de handhaving van o.a. de bomenverordening en de Flora- en faunawet.

Om bewoners de mogelijkheid te geven om op tijd aan de bel te trekken is kennis nodig. Kennis van de bomenverordening die in jouw stadsdeel geldt, kennis van wat wel en niet hoe en wanneer beschermd is en wat je (bijna altijd onmiddellijk) moet doen als er een dak met broedende gierzwaluwen, een klimop met broedende mussen of een boom neergehaald wordt. Daartoe moet je natuurlijk wel weten of de te beschermen soort aanwezig is. Inventariseren, dus.

KNNV-ers, met hun meer dan middelmatige kennis van wat groeit en bloeit, zouden hierin een rol kunnen spelen. Als gierzwaluwbeschermers willen wij voorstellen in 2005 een begin te maken met het op grotere schaal inventariseren van deze zeer bedreigde vogel. Sinds 1993 is in veel nieuwbouwprojecten kunstmatige nestgelegenheid aangebracht. In sommige nieuwbouwwijken, zoals in Osdorp, Nieuw Sloten, de Indische buurt, zitten honderden stenen op rij. Omdat deze stenen vaak aan de achterkanten van de huizen zitten, is het voor de Amsterdamse gierzwaluwwerkgroep geen doen om bij te houden of deze nesten inmiddels al dan niet bezet zijn. Ook de weinige, klassieke broedkolonies die Amsterdam nog rijk is, kunnen vaak door simpele ingrepen bij renovaties behouden blijven en mogen zelfs buiten het broedseizoen niet beschadigd worden.

Daarom roepen wij uw hulp in: wij hebben een lijst van de nieuwe nestgelegenheid die is aangebracht en kunnen op postcode opzoeken of en waar deze bij u in de buurt zitten. Ook als u niet weet hoe je gierzwaluwbroedplaatsen opspoort, kunt u ons bellen. Dit kan op maandag, dinsdag en donderdag op tel. nr. 020 4004503 (Natuur- en milieuteam De Pijp) of priv?: 020 673 1635. Bij voldoende belangstelling komt iemand van de werkgroep bij u in de buurt een avondje meelopen om u de fijne kneepjes van het vak te leren.

[Thea Dammen](#)

GEZOCHT INVENTARISATIEMEDEWERKERS! ECOTELLER

Landschap Noord-Holland gaat alle knotbomen, houtwallen, boomgaarden en andere landschapselementen in delen van de provincie in kaart brengen. Vrijwilligers voeren de inventarisatie uit. Na de inventarisatie van de Schermer staan nu de polders Beemster en Zeevang op het programma. Hiervoor zoekt Landschap Noord-Holland

ongeveer 30 vrijwilligers. Landschapsbeheer Nederland en Alterra zijn ook betrokken bij het project.

Het Noord-Hollandse landschap kent vele waardevolle elementen: houtsingels, poelen, boomgaarden, kleine bosjes, beplantingen, bomenrijen en solitaire bomen, maar ook gebiedjes met droge en natte natuur. Ze kleden het landschap aan en geven iedere streek een unieke, herkenbare uitstraling. Behalve de cultuurhistorische en landschappelijke waarden hebben deze elementen ook natuurwaarde. Ze bieden voor veel vogels en kleine zoogdieren de noodzakelijke schuil- en broedplaatsen.

Momenteel is weinig bekend hoeveel waardevolle landschapselementen er zijn en wat de huidige staat ervan is. Door hierover gegevens te verzamelen kan er vervolgens beleid op worden afgestemd om de elementen te behouden. Een fraai overzicht heeft de inventarisatie van de Schermer (2004) opgeleverd.

Nu zijn de Beemster en Polder Zeevang aan de beurt voor inventarisatie. De uitvoering start halverwege april en gebeurt net als voorgaand jaar door vrijwilligers. Zij gaan alleen of met z'n tweeën op stap met veldgids en verrekijker in de hand. De vrijwilligers registreren binnen een gebiedje vanaf de weg per landschapselement de soort, hoogte, standplaats en soortenrijkdom. De gegevens moeten voor de zomer binnen zijn worden op een afsluitende avond gepresenteerd.

Meehelpen bij de inventarisatie? Dat kan! Lijkt het u leuk om mee te helpen met onze inventarisatie van de Beemster en polder Zeevang? Wij zijn op zoek naar vrijwilligers die zich hiervoor willen inzetten. Wanneer u interesse heeft, kunt u een e-mail sturen naar: a.schaafsma@landschapnoordholland.nl
Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie, u kunt ons bellen op 0251-662252

medewerker projecten Landschap Noord-Holland
a.schaafsma@landschapnoordholland.nl
Postbus 257, 1900 AG Castricum
doorkiesnummer 0251-662 252
fax 0251-673 559

Met vriendelijke groet,
[Arthur Schaafsma](#)

Waarnemingen

Hans Schut: 24 Februari 2005. In mijn achtertuin: 5 **koperwieken**, 1 bleef er nog verscheidene dagen.

3 Maart 2005. Bij een pak sneeuw van 15 cm (Bussum) vloog over het huis een groep van ca 40 **kramsvogels** in zuidelijke richting.

Mia Verberne: Op 31 maart vlogen over het water achter Zorgvlied 2 **ijsvogels** enige malen heen en weer. Op een steen op Zorgvlied zat een **gehakelde aurelia**, een **citroengeeltje** vloog langs. In de naaldbomen twee rennende **rode eekhoorns**.

Olga GÃ¶tzel: **ijsvogel** in het Amstelpark.

Op 21 juni 2004 om circa 14.00 uur zat hij op een dode tak, eventjes felbelicht door

de zomerzon. Vlak boven het ondiepe water van het door bomen omzoomde binnenplasje in het wilde gedeelte van het park. Het is een wat troebellige plas van zo'n tien bij tien meter. Meteen vloog hij weer de bosjes in! opgejaagd, of misschien was hij nadat hij er neergestreken was gewoon uitgekeken op de modderpoel omdat er geen vis te bespeuren viel. En hij teleurgesteld weer wegvloog. Ik was er wel wat opgewonden van! zo mooi en zonbelicht heb ik nog nooit een IJsvogel gezien. En dan nog wel in het Amstelpark!!!!

Tobias Woldendorp: ijsvogelinvasie????

Het zal wel aan Kyoto liggen, maar ook ik had mijn eerste Amsterdamse IJsvogel. Op 26 januari fietste ik 's middags vanaf west naar mijn tandarts in Buitenveldert. Bij de VU passeerde ik een vijver met wat horizontale en verticale obstakels. Waarbij ik dacht: "Mooie plek voor een IJsvogel, ware het niet dat we hier niet in de Achterhoek, maar in Amsterdam zitten". Drie seconden later zat hij/zij op een kunstwerk in het water.

Verrassend. Wedden dat ze de huismus over vijf jaar verdringen en op IJburg kind aan huis worden?

Ingrid van der Meer: op 1 april 2005: in de ochtend: 1 **citroentje** winkelcentrum Gein

Fons Bongers: op 1 april 2005: in de middag: 1 **gehakkede aurelia**, 1 **kleine vos**, 2 **dagpauwogen** en 1 **groot koolwitje**; Hoge Dijk